

Nr 456

Av herr Jacobsson, Gösta, om sänkning av maximitalet för antalet elever vid sjöbefälsskolorna.

(Lika lydande med motion nr 519 i Andra kammaren)

I årets statsverksproposition, bil. 10 Utbildningsdepartementet, framhåller departementschefen under D 19 Sjöbefälsskolorna: Utbildningskostnader följande.

I stadgan för sjöbefälsskolorna i riket föreskrivs att högst 24 elever i varje klass får undervisas i styrmans- och maskinteknikerkurserna, medan motsvarande tal för sjökaptens- och sjöingenjörskurserna är 20. Enligt min mening bör maximitalet vara detsamma vid samtliga dessa kurser och sättas till 24. Som följd härav kan antalet sjökaptens- och sjöingenjörskurser minskas med en av vardera slaget.

Enligt min mening finns det starka skäl ifrågasätta huruvida, vid ett genomförande av den sålunda aviserade ökningen av elevantalet, skolans målsättning att ge eleverna den utbildning som är erforderlig för deras kommande verksamhet kan realiseras.

I det betänkande som avgavs 1958 (SOU 1958:33) avseende sjöbefälsutbildningens organisation m. m. förutsattes (s. 92) att elevantalet för ifrågasvarande klasser skulle vara maximerat till 20. Det framhölls emellertid i betänkandet att »i och för sig vore en lägre siffra önskvärd».

Sedan 1958 har sjöfarten undergått en utomordentligt snabb utveckling. Denna har medfört genomgripande förändringar och ett alltmer ökat behov av en mera ingående och kvalificerad utbildning. Utvecklingen har härigenom lett till att, när det gäller elevantalet per klass, det numera icke blott som 1956 års utredning framhöll vore önskvärt med färre elever per klass än 20 utan att en ytterligare minskning av elevantalet är en nödvändig förutsättning för att målsättningen skall kunna uppnås.

Ny läroplan för sjöbefälsskolorna har utarbetats, och i samband därmed har metoderna för undervisningens bedrivande organiserats på annat sätt. Den moderna undervisningen förutsätter såväl klassundervisning, gruppundervisning som individuell undervisning.

Den mycket komplicerade tekniska utrustning som fartygen i dag är försedda med kräver en än mera individualiserad undervisning än tidigare. Denna undervisningsmetod är en absolut förutsättning för att eleverna efter skolgångens slut skall vara skickade att handha och sköta denna utrust-

ning så att icke sjösäkerheten äventyras och liv och egendom sättes på spel.

Med hänsyn till det stora ansvar som lägges på det nytexaminerade sjöbefälet är det nödvändigt att skolan ges erforderliga resurser för att eleverna skall få de erfarenheter och insikter som är en grundförutsättning för att de skall kunna fullgöra sina ansvarsfulla uppgifter som befäl till sjöss.

Att säkerheten till sjöss är ett förstarangsintresse står utom allt tvivel. Här behöver endast framhållas den alltmer ökade tonnagestorleken på fartygen och de helt oöverskådliga konsekvenser som kan uppkomma, om utbildningsförhållandena icke är sådana att rimlig möjlighet till praktisk träning och rutin föreligger under skoltiden. Detta är oundgängligen erforderligt för att tillgodose de krav som sjösäkerhetslagstiftningen ställer.

Att detta är så utomordentligt angeläget framgår särskilt när det gäller det stora tanktonnaget. Man behöver endast tänka på de oerhörda skador som — icke minst ur miljö- och naturvårdssynpunkt — kan uppstå till följd av ett tankfartygs haveri.

För att förverkliga utbildningens målsättning krävs sålunda att elevantalet i sjökaptens- och sjöingenjörsklasserna begränsas ytterligare i förhållande till nu gällande maximiantal. Erfarenheten talar för att ett elevantal av högst 16 elever per klass skulle skapa förutsättning för att ge eleverna den individuella undervisning som är lika angelägen som nödvändig. I exempelvis Norge har man sålunda ca 15 elever per klass.

Den kostnadsökning som ett elevantal av 16 per klass skulle medföra måste bedömas vara av ringa betydelse i förhållande till den vinst som kunde uppnås, nämligen ett allt bättre utbildat befäl.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer jag,

att riksdagen måtte, med bifall i övrigt till förslaget i statsverkspropositionen i den berörda delen,

dels besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t förorda i *första hand* att antalet elever i sjökaptens- och sjöingenjörsklasserna skall utgöra högst 16 per klass och i *andra hand* att maximiantalet bestämmas till 20 elever per klass,

dels anhålla att Kungl. Maj:t i tilläggsproposition föreslår riksdagen den ökning av det i statsverkspropositionen upptagna förslagsanslaget som till följd härav befinnes behöflig.

Stockholm den 28 januari 1970

Gösta Jacobsson (m)